

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	Економіка
Освітня програма	Економіка і бізнес
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	I курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	5 кредитів ECTS <i>Загальна кількість: 150 годин</i> <i>Лекційних занять: 18 годин</i> <i>Практичних занять: 36 годин</i> <i>Самостійна робота студентів: 96 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен / модульна контрольна робота / календарний контроль
Розклад занять	
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д.е.н., проф. Марченко Валентина Миколаївна Практичні / Семінарські: д.е.н., проф. Марченко Валентина Миколаївна
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс https://classroom.google.com/c/NTUzODg3OTU0NjA3?cjc=jli6qsb

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

У сучасних умовах економічна доцільність та ефективність зовнішньоторговельної операції визначається правильністю вибору способу та раціональністю організації процесів її виконання. В таких умовах зростають вимоги до знань технології управління зовнішньоторговельними операціями, які дозволять уникнути можливих зовнішньоторговельних ризиків та забезпечать ефективність зовнішньоторговельної операції.

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей до вибору ефективних форм ділових контактів з іноземними контрагентами.

Об'єктом дисципліни є система відносин суб'єктів економічної діяльності різних країн.

Предметом – є процеси планування, організації, контролю за сукупністю взаємовідносин в зовнішньоекономічній діяльності.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування та підсилення у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

ФК. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

ФК. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні *програмні результати навчання*:

ПРН. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Дисципліна базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні дисциплін: «Глобальна економіка», «Економічне управління підприємством», «Економічна діагностика».

Постреквізити. Основа для науково-дослідної роботи за темою магістерської дисертації та написання магістерської дисертації

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи управління зовнішньоекономічною діяльністю

Тема 2. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства

Тема 3. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 4. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 5. Організація експортно-імпортних операцій підприємств

Тема 6. Особливості ціноутворення та просування товару на зовнішніх ринках

Тема 7. Управління способами платежів та формами розрахунків в зовнішньоторговельних контрактах

Тема 8. Управління транспортними умовами зовнішньоторговельних контрактів

Тема 9. Оцінювання ефективності зовнішньоторговельних операцій

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Тюріна Н.М. Карвацька Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. –К.: «Центр учбової літератури», 2022, 408 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко та ін. / за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник - – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019.– 652 с.

Додаткова література:

3. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. –К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 292 с.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

В межах вивчення дисципліни протягом семестру заплановано проведення лекцій, практичних занять, виконання модульної контрольної роботи.

Під час вивчення матеріалу застосовуються такі методи колективного та активного навчання: 1) особистісно-орієнтовані технології, засновані на активних формах в методах навчання: мозковий штурм, інтерактивне спілкування. 2) методи проблемного навчання (проблемний виклад матеріалу), частково пошукові завдання, аналітичні доповіді та аналіз окремих ситуацій; 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, аналітичні огляди.

Набуття студентом проблемно-орієнтованого мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують управлінський успіх у їхній подальшій роботі на реальних підприємствах. Робота з кейсами також має на меті засвоєння теорії завдяки ілюструванню різноманітних можливостей її застосування для різних типів організацій та установ. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
Обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.	Лекції, практичні, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий. Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, за роботу на практичних заняттях, модульну контрольну роботу. Підсумковий контроль - екзамен

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 18 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Лекційні заняття

№ п/п	Назва теми лекції та перелік основних питань	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		л	п	с		

1	Тема 1. Теоретичні основи управління зовнішньоекономічною діяльністю	2	2	4	Л,П: Теоретичні основи управління зовнішньоекономічною діяльністю	Н: практичні завдання
2	Тема 2. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	2	2	4	Л,П: Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	Н: практичні завдання
3	Тема 3. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	2	6	Л,П: Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Н: практичні завдання
4	Тема 4. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	6	10	Л: Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності П: Митне регулювання в Україні Митне регулювання країн світу	Н: практичні завдання
5	Тема 5. Організація експортно-імпорتنних операцій підприємств	2	4	8	Л,П: Організація експортно-імпорتنних операцій підприємств	Н: практичні завдання О: індивідуальне
6	Тема 6. Особливості ціноутворення та просування товару на зовнішніх ринках	2	4	8	Л,П: Особливості ціноутворення та просування товару на зовнішніх ринках	Н: аналітичні завдання
7	Тема 7. Управління способами платежів та формами розрахунків в зовнішньоторговельних контрактах	2	4	8	Л,П: Управління способами платежів та формами розрахунків в зовнішньоторговельних контрактах	Н: аналітичні завдання О: індивідуальне
8	Тема 8. Управління транспортними умовами зовнішньоторговельних контрактів	2	6	10	Л,П: Управління транспортними умовами зовнішньоторговельних контрактів	Н: практичні завдання
9	Тема 9. Оцінювання ефективності зовнішньоторговельних операцій	2	4	6	Л,П: Оцінювання ефективності зовнішньоторговельних операцій	Н: аналітичні завдання
10	МКР		2	2	Підготовка та написання	О: індивідуальне
11	Екзамен			30	Підготовка до екзамену	
	Всього	18	36	96		

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота здобувачів передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до лекцій та практичних занять, модульної контрольної роботи та підготовку до екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становлять 96 год.

№	Вид самостійної роботи	Завдання	Кількість
---	------------------------	----------	-----------

з / п			годин СРС
1	Підготовка до лекцій	Опрацювання матеріалу	18
2	Підготовка до практичних занять	Розрахунок задач	46
3	МКР	Підготовка до тестування та написання МКР	2
4	Підготовка до екзамену		30
	Всього		96

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

- По – перше, обсяги розділів лекційного матеріалу та тематика практичних занять, що пропонуються студентам до опрацювання, чітко визначаються запланованою кількістю годин, відведених на відповідні аудиторні та поза аудиторні заняття.
- По-друге, обов'язковою формою контролю успішності студентів, визначення рівня засвоєння матеріалу і отримання атестації протягом семестру є виконання модульної контрольної роботи. Оцінювання МКР здійснюється на основі «Положення про рейтингову систему оцінки успішності студентів з кредитного модуля».
- По-третє, обов'язковим для студентів є проведення екзамену для отримання семестрової атестації — рейтингової оцінки рівня знань з відповідними оцінками (ECTS та традиційною) згідно «Положення про рейтингову систему оцінки успішності студентів з кредитного модуля».

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: робота на практичних заняттях; виконання модульної контрольної роботи; тестування.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується зі 100 балів, із них 60 балів складає стартова шкала та 40 – бали, отримані на екзамені.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:

- робота на практичних заняттях (5 занять);
- виконання модульної контрольної роботи (1 робота);
- тестування (4 тестування на практичних заняттях);

8.1. Поточний контроль

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- робота на практичних заняттях (5 занять);
- виконання модульної контрольної роботи (1 робота);
- тестування (4 тестування на практичних заняттях);

8.1.1. Робота на практичних заняттях

Робота на практичних заняттях – 2 бали. Всього за семестр 5занять*2бали=10 б.

- активна робота (знання матеріалів лекцій, виконання практичних завдань) – 2 бали;

– помірна робота (не повне засвоєння матеріалів лекцій, виконання практичних завдань) – 1 бал;

8.1.2. Тестування

Кількість тестувань -4. Кожне тестування оцінюються в 10 балів кожне:

- min 95% правильних відповідей- 10 балів;
- min 85% правильних відповідей -9 балів;
- min 75% правильних відповідей – 8 балів;
- min 65% правильних відповідей – 7 балів;
- min 60% правильних відповідей – 6 балів.

8.1.3. Модульна контрольна робота (МКР)

- розрахунок виконаний в повній мірі бездоганно - 10 балів;
- розрахунок виконаний в повній мірі, є зауваження, не пов'язані зі змістом розрахунку -9 балів;
- розрахунок виконаний в повній мірі, є не суттєві зауваження, пов'язані зі змістом розрахунку – 8 бал;
- розрахунок виконаний, є зауваження пов'язані зі змістом розрахунку – 7 балів
- розрахунок виконаний, є помилки змістовного характеру –6 балів.

8.2. Календарний контроль.

Умовою першої атестації є отримання не менше 14 балів та виконання всіх практичних робіт (на час атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 24 балів, виконання всіх практичних робіт (на час атестації).

8.3. Семестровий контроль (екзамен).

Умовою допуску до екзамену є зарахування всіх практичних робіт, та стартовий рейтинг не менше 40 балів.

На екзамені студенти виконують письмову контрольну роботу (або проходить тестування із включенням до складу тестів теоретичних та практичних питань). Якщо екзамен проходить у вигляді письмової контрольної роботи, кожне завдання білету містить два теоретичних запитання (завдання) і одне практичне. Відповідь студента оцінюється за такими критеріями:

«відмінно» - повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 40-38 балів;

«дуже добре» - достатньо повна відповідь, не менше 85% потрібної інформації (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 34-37 балів;

«добре» - достатня відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 30-36 балів;

«задовільно» - не повна відповідь, не менше 65% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) –26-29 балів;

«достатньо» - не менше 60% потрібної інформації та методологічні помилки (завдання виконане з порушенням методології)– 24-25 балів.

Якщо екзамен організовується у вигляді тестування, бали за екзамен розраховуються на основі частки правильних відповідей студента та вище визначеної шкали оцінювання.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені (виконання екзаменаційної контрольної роботи) викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою.

Сума стартових балів та балів за екзаменаційну контрольну роботу переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Таблиця переведення балів до оцінок:

Бали:	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40	Не допущено

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Студент, який має сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою курсу отримують додатково 5 балів до суми рейтингових балів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки та підприємництва, д.е.н., проф.

Марченко Валентиною Миколаївною

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.24 р.)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 10 від 24.06.24р.)